

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UFRS® 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

ÖRNEK OLAY ÇALIŞMASI – UFRS® 7 FİNANSAL ARAÇLAR: AÇIKLAMALAR

Giriş

Günümüzde finansal araçlar işletmeler için büyük önem taşımaktadır. Finansal araçların artan önemi sonucunda UMSK, finansal araçlara ilişkin mevcut standartları değiştirmiş ve yeni standartlar yayınlamıştır. UFRS 7, finansal araçların risklerine ilişkin olarak işletmelerin ve kullanıcıların bilmesi gereken risklere ilişkin olarak yapması gereken açıklamaları düzenlemektedir.

Amaç ve Kapsam

Bu örnek olayın amacı, işletmelerin farklı sınıflamalar altındaki finansal araçları hakkında nasıl açıklamalar yapması gerektiğini ve finansal tablo kullanıcılarına en fazla faydayı nasıl sağlayabileceklerini tartışmaktır.

Örnek Olay Hakkında Bilgi

Tornado İşletmesi 2000’li yılların yılının başında kurulmuş ve elektronik eşya alım satımı yapmakta olan bir işletmedir. İşletme 2021 yılından itibaren Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS)’ni kullanmaya başlamıştır. Tornado İşletmesi’nin 2021 yılı sonunda elinde bulunan borçlanma araçları ve özkaynak araçlarına dayalı finansal varlıkları ve bu varlıkların finansal durum tablosunda raporlanan tutarları aşağıdaki gibidir.

Finansal Varlık	Defter Değeri
Devlet Tahvilleri	1.500.000 PB
Hazine Bonoları	700.000 PB
Hisse Senetleri (Önemli Etki ve Kontrol Yok)	580.000 PB

Tornado İşletmesi daha önce UFRS kullanmadığı için yukarıda yer alan finansal varlıklar için UFRS’ye uygun olarak sınıflandırma ve ölçüm yapması gerekmektedir. 2021 yılı sonuna kadar finansal varlıkların tamamı maliyet bedelleri ile ölçülmekteydi.

Tornado İşletmesi’nin muhasebe departmanının müdürü işletmenin sahip olduğu finansal varlıkların UFRS uygun olarak sınıflandırılması, ölçülmesi ve gerekli finansal tablo dipnotlarının hazırlanması gerektiğini biliyordu. Bu nedenle daha önce UFRS’ye uygun olarak raporlama yapan işletmelerde çalıştığını bildiği bir çalışanını görevlendirmiştir.

İşletmenin muhasebe müdürü UFRS’ye uygun olarak finansal varlıkların raporlanabilmesi için görevlendirdiği çalışana aşağıda yer alan bilgileri de vermiştir:

- Devlet tahvilleri ve hazine bonoları gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlı olarak sınıflandırılacaktır.
- 31 Aralık 2021’de devlet tahvillerinin gerçeğe uygun değeri (GUD) 1.800.000 PB, hazine bonolarının GUD’u 750.000 PB’dir.
- Hisse Senetleri gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlık olarak sınıflandırılacaktır. Hisse senetlerinin 31 Aralık 2021 tarihindeki GUD’u 650.000 PB’dir.

Müdüründen yukarıdaki bilgileri alan çalışan işletmenin sahip olduğu finansal varlıkları aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır.

Finansal Varlık	Defter Değeri
GUD Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar	2.550.000 PB
GUD Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Finansal Varlıklar	650.000 PB

Bu işten sorumlu olan çalışan bu bilgiler çerçevesinde finansal durum tablosunda finansal varlık yatırımlarını nasıl sunabileceğini biliyordu. Ancak iş finansal varlıklara ilişkin finansal tablo dipnotları hazırlamaya geldiğinde bu bilgilerin yeterli olmayacağını da farkındaydı. İşletme çalışanın finansal varlıklara ilişkin gerekli dipnotları hazırlayabilmesi için muhasebe müdürünün kendisine sunduğu bilgiler dışında başka hangi bilgilere ihtiyacı vardır?

Tartışma Soruları

İşletme çalışanın finansal varlıklara ilişkin gerekli dipnotları hazırlayabilmesi için muhasebe müdürünün kendisine sunduğu bilgiler dışında başka hangi bilgilere ihtiyacı vardır?

ÖRNEK OLAYIN ÇÖZÜMÜ – UFRS 7 FİNANSAL ARAÇLAR: AÇIKLAMALAR

UFRS'ye uygun olarak raporlama yapan bir işletmenin finansal varlık yatırımlarına ilişkin olarak sadece uygun bir sınıflandırma yapması ve gerçeğe uygun değerleri ile finansal varlıkları sunması yeterli değildir.

Tornado İşletmesi'nin gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarar yansıtılarak ölçülen finansal varlıkları için aşağıda belirtilen açıklamaları finansal tablolarında sunması gerekir:

- Karşılaştırmalı finansal tablo hazırlanması gerektiği için söz konusu finansal varlıkların 1 Aralık 2021 tarihindeki gerçeğe uygun değerleri
- 31 Aralık 2021 tarihinde sahip olunan devlet tahviller ve hazine bonolarına ilişkin maruz kalınan maksimum kredi riski.
- Gerçeğe uygun değerde meydana gelen ve kredi riski değişimine atfedilen tutar.

Tornado İşletmesi'nin gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen finansal varlıkları için aşağıda belirtilen açıklamaları finansal tablolarında sunması gerekir:

- Karşılaştırmalı finansal tablo hazırlanması gerektiği için söz konusu finansal varlıkların 1 Aralık 2021 tarihindeki gerçeğe uygun değerleri
- Hangi özkaynak aracı yatırımlarının gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçüldüğü.
- Bu alternatif sunum seçeneğinin kullanım nedeni.
- Bu yatırımların raporlama tarihindeki gerçeğe uygun değeri.
- Dönem içinde bu yatırımlara ilişkin muhasebeleştirilen temettüler.
- Özkaynaklardaki toplam kazanç ve kayıpların transferleri (transferlerin sebepleriyle birlikte)
- Dönem içinde elden çıkarılan finansal varlık varsa:
 - Bunların elden çıkarma nedenleri.
 - Yatırımların muhasebeleştirme tarihindeki gerçeğe uygun değerleri.
 - Elden çıkarma sonucunda gerçekleşen kazanç veya kayıp.

Ayrıca bu finansal varlıkların ölçümüne ilişkin muhasebe politikalarına dair açıklamalar da yapılmalıdır. Bu açıklamalar:

- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıkların ilk defa finansal tablolara alınmasında bu şekilde sınıflandırılmasına ilişkin kriterler.
- Net kazanç ve kaybın her bir finansal varlık sınıfı için nasıl belirlendiği.

Bunlara ek olarak, gelir, gider, kazanç ve kayba ilişkin de açıklamalar yapılması gerekir. Bu açıklamalar:

- GUD ile ölçülen finansal varlıklara ilişkin faiz gelirleri.
- İşlem ücretlerine ilişkin gelir veya giderler.
- GUD farkı kâr veya zarar yansıtılarak ölçülen finansal varlıklara ilişkin gerçeğe uygun değer değişiklikleri.
- Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen özkaynak araçlarına yapılan yatırımlar.